

УҮСХЭЛ ГАРГАҢАН АЖАХЫДА-ТОРИИН СОВХОЗДО МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ-ШАНГА ШАЛГАЛТ

Энэ эхлээд байгаа малай үбэлжэлгэ манай ажахыда илангаяа ехэ харюусалгатай, алишье талаараа ехэ удах шарттай байна. Юуб гэхэд, совхозой малшад 1979—1980 онуудай малай үбэлжэлгэд саг болзортонь найнаар бэлдэх, эмхитэйгээр үнгэргэхэ тушаа тодорхой социалис уялга абжа, республикынгаа колхоз, совхозуудай бүхы малшадые, мэргэжэлтэды мурьсөөндө оролсохыень урналаа хэн. Совхозой ажалшад, малшад, мэргэжэлтэд урдаа табинан ехэ харюусалгата зорилгонуудаа ойлгож, хэлэлэндээ заатагүй хүрэхын тула хамаг хүсэ шадал, арга боломжоо элсүүлэн хүдэлнэ.

трактор жолоодожо ябахан механизатор, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат Леонид Павлов коммунистуудай дундаһаа эгээн түрүүлэн хонин ажалда залуушуулые эльгээхэ гэнэн дурадхалыемнай дэмжэн, хониншон болохо мэдүүлгэ үгөө юм. Залуу хониншодой ажаллаха отарада байрын шэнэ гэр баригданхай. Шанээр баригданан уужам харуул хашаануудта хонид байлгахдаа байна. Залуушуулай хүдэлхэ отарануудта байра байдалыень, ажаллаха арга боломжонуудыень найжаруулхдаа, тэдэнэр дуратайгаар, урма баяртайгаар ажалладаг бишу. Искусствена аргаар үржүүлгэ сентябрын 10-наа эхилэгдээд, эхэ хонидой хахадһаа үлүүнэ үржүүлэгдээ.

ХЭЛЭНДЭЭ ЗААТАГУЙ ХҮРЭХЭ

Түбхын түрүүн малай үбэлжэлгэдэ хүдэлмэри хэээ хэээнэйхнээ эртэ хэгдэжэ эхилээ. Энэ асуудалаар совхозой дирекци, партияна, профсоюзай, комсомолой организацинууд хэдэн удаа суглаа, зүблөө үнгэргэхэ, бүхы талаһааны зүбшэн хэлсээ, тусгаар комиссионууды, харюусалгата хүнүүды томилоо хан.

Хаалин гурбан фермэ-нүүдэй үнээдэй, бусад томо эбэртэ малай үбэлжэхэ байранууд гол түлэб бэлэн болгодоо. Тэндэ ажаллаха хүнүүды хүүсөөгдэнхэй. Мал шахан таргалуулха нэгэ байра шэнээр түхээрэгдээд, тэндэ мүнөө 240 хашарагууд суглуулагдаа. Бүхы дөө 300 толгой эбэртэ бодо мала шахан таргалуулгад, дүрбөдхөн кварталда гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргэхэ байнади. Мал шахалгы үннэй коммунист Роман Иннокентьевич Осинкин толгойлоо. Шахалганда байһан малай шөгнүүрые сүүдхэдээ 900—1000 грамм нэмээхэ уялга абанхай.

Мүнөө мяха гүрэндэ худалдаха юһэн харынгаа түсэбтэ 100 процент дүүргэнхэйди. Эбэртэ бодо малһаа гадна, мяханда тушаагдаха хонид шахалганда табингана. Мүнөө 1000 гаран хонид шахалгын талмайда суглуулагданхай.

Ушээнэ, бидэ хаалин фермэнуудай бүхы хүдэлмэрилгэлтэ энэ жэлэй дүрбэдхэн кварталда үннэй бүри-һөө 450 килограмм хүрээхэ гүрэндэ хүрээхэ хүдэлдэхэ жэлэйгээ түсэбтэ ноёрхонин 15-да дүүргээд, жэлэй дэвбарһаа гадуур 1100 центнер хү гүрэндэ худалдаха гэһэн социалис уялгануудаа бэ-дүүлүн тула хамаг хүсээ, бүхы мэргэжэл шадебарһаа зорюула болонобди. Одоол үдэр, хонго бүхэндэ оролдожо хүдэлхэ хэрэгтэй бишу.

Гэбшье зунай эхнээ хойшо урдаш сабагаддаггүй байһан шугы бурганһан, ой модон соогурхи сорхойнуудай, намаг, нугануудай зах, уһанай эрлэдэ дүгнэ хотогорнуудай ногооо хуу гараар сабшажа эхилһэн байгаади. Зунай хүл багаар хадануудай боорин, жалгануудай хоорондын ногоон суглуулагдаа. Түрүүшээр эртэ сабшажа, АВМ-д хэрэглэгдһөн халаахайн хэнэ ургасые хоёрдоёо хураагаабди.

Манай үннэй, дүй дүршлөөр баян хаалишад нэгэн, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат Аграфена Федоровна Бенетова, мүн түрүү хаалишад Сабжа Гомбоевна Мункуева гэгшэдэ хүрээхэ хонид дүүргээд байна. Хаалишад Г. Вилиткуева, В. Чупышева, Н. Чойдорова, М. Грыдина, М. Очирова, Е. Пенкова, А. Ахминева, Г. Бальчугова болон бусад хүрээхэ жэлэй юһэн харын түсэбтэ хонид үлүүлэн дүүргээд, жэлэйгээ түсэб дүүргэхэ дүтэлжэ ябанад.

Хэзэрин сабшалангай болон олон жэлэй ногоо тарһан газарай ургаса хуу хураагдажа, сентябрын тэнгээр дүүргэгдээ. Зелёнкын ногооной ургаса хураагдажа байна. Хамтадаа 20,5 мянган центнер үбнэ хураажа абха гэһэн түсэбнэй дүүргэгдэхэ юм.

Совхоз байгша оной юһэн харын туршада 6040 центнер хү тушааха түсэбөө сентябрын 23-да дүүргээ. Эндэ-һээ тодорхойлодо, жэлэй түсэбтөө гадуур 1100 центнер хү худалдаха гэһэн уялгангай амжалтайгаар бэлүүлэгдэхэ артайгай байна.

Мүнөө хэзэрин сабшалангай, олон жэлэй тарһал ногооной ургасар хамта 15 мянган центнер үбнэ абгаа. Нэгэ жэлэй тарһал ногооной ургаса, голоомо хураагдажа, тэрэ 20.500 центнер бүдүн тэжээлээ бэлдэхэ байнади. 2316 тонно сенаж, 2551 центнер витаминэй ногооной гурья, 265 центнер модоной ногоон шөлбүрчэ, набиша намаа, 4340 тонно силос бэлдэхэгдэхэ байна.

Түл абалгын үедэ хэрэгтэй болохо хаамжа хаалганууды, хобто хобонуюды, уһа бүлээдхэдэ түхээрэгдэнүүды бэлдэхэ хэрэгтэй. Эдмэнай жэмжэхан хэрэг бэшэ, саг дээрээ тон шукаа юмзан болоод байдаг.

Энэжнээ гадна, 85 гектар дээрнээ хартаабха хураагдажа дүүрбэ. Хартаабха гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээд, ерэхэ жэлэйгээ тарилгын үрнэ үлөөгөөд байхадмай, үшөө нилээд ехэ хартаабха үлээжэ, тэрэниен хаалин малда тэжээл болгохо арга бии. Хартаабхын эш намааншье тэжээл болгодохоор суглуулагдажа абгаа.

Социалис мурьсөөнэй дүнгүүд 10 хонтогто, харада, кварталда жоншадгүй согсолгодожо, түрүүшүүл социалис мурьсөөнэй гуримаар урмашуулагдадаг байха юм. Түрүүшүүлэй хүдэлэндээ Ажаллай алдар солын туг үрнэгдэнэ, ханын хонинуудта бэшгэдэнэ.

Бүхы эхэ хонидой 12 отара үбэлжөөндөө нүүнээр үннэй. Сабшалангай хагда болон полинуудай ургасын үлөөдлээ эдуюлхын тула хоншод хүрэгүүдээ найнаар адуулна. Мүн хаалин үнээд болон шахамал үхэрнүүд силосэй урмалгануудай нуурда үдэр үннэгүй бэлшэгдэнэ. Тэндэ түрүүшээр элнэс эхтэй байдаг, мал ашар шэмээ нэмээдэг гэжэ мэдэжэ.

Малшадые эд бараа, эдэ хоолой зүйлнүүдээр, соёлой, эдүрые хамгаалгын талаар найнаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Арадай депутатуудай нотагай Советэй депутатууд, нотагай алба хаагшад, интеллигенци хамтада малай үбэлжэлгы найнаар үнэгэрлэгдэ өнөөдүнгөө хубитые оруулсаха байһанинь элгээ.

Эхэ хонидой байранууд заһабарлагдажа, дулаагагдажа дүүрээ. Хоншодой байранууды бэлэн болонхой. Хадхалдаша, Нитово гэжэ газартахи хоёр отарада байрын шэнэ гэрнүүдэй барилга наяхан дүүргэгдээд, сагаадагдажа, электрин гэрэл оруулагдажа байнхай. Заһабарилгын тусхай бригада налын үдэрнүүдтэ энэ хүдэлмэринэ дүүргэхэ юм.

Сохохой бүхы малай үбэлжэхэ 33 байранууд үбэлжэлгэдэ динлэнхидээ бэлэн болгогдонхой гэжэ налын шалгалта харуулаа. Тэжээл бэлдэхэдэ үшөөл үргэлжлөөр. Энэ хүдэлмэрилдэ малшаднай булта эдбхитэйгээр хабаадагсана.

Сохохойннай бүхы ажалшад энэ жэлдэ абһан социалис уялгануудаа хэрэг дээрнэ нэртэй түрэтэйгөөр бэлүүлхын түлөө шармайн тэмсэжэ байна.

Малшадые эд бараа, эдэ хоолой зүйлнүүдээр, соёлой, эдүрые хамгаалгын талаар найнаар хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Арадай депутатуудай нотагай Советэй депутатууд, нотагай алба хаагшад, интеллигенци хамтада малай үбэлжэлгы найнаар үнэгэрлэгдэ өнөөдүнгөө хубитые оруулсаха байһанинь элгээ.

Хонин ажал дээрэ хүдэлхэ хүнүүд хүсэд томилогдоод, ахалагша хоншодые совхозой партком дээрэ баталһан байнади. Энэ 5 залуу хоншод эхэ хонидой отарануудта нэмэжэ эльгээгдээ. Энэжнээ урда К-700 түхэлэй хүсэтэ

Сохохойннай бүхы ажалшад энэ жэлдэ абһан социалис уялгануудаа хэрэг дээрнэ нэртэй түрэтэйгөөр бэлүүлхын түлөө шармайн тэмсэжэ байна.

Н. СТАЙСУПОВ, совхозой парткомой секретарь.

Ажалай Улаан Турай орденот Василий Мефодьевич Якимов үшөө эдир залуу найһанаа бүхы хүсэ шадалаа түрэл ажахынгаа халбарха хэрэгтэ зорюуладг юм. Дүй дүршлэлэй ауговуудай нэгэн коммунист Якимовай

даадаг звено энэ зундаа 250 гектар нуга сабшалан дээрнээ дунда зэргээр 13 центнер үбнэ хураажа абһан байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. М. Якимов. Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ЕХЭ ҺҮН МАНАЙ ГАРТА

Хэнэйшье мэдээр нимэ ехэ харюусалгатай социалис уялганууды абыхын урда тээ фермэ, гүрэтэ, бригада бүхэн, малшон, хаалин бүхэн бодото байдалаа харада абһан, бүхы арга боломжонуудаа тооложо үзһэн, ямар бэрхшээлүүдэй төхбөлдөө байһаниен хуу мэдэрһэн байна.

Ушээнэ, бидэ хаалин фермэнуудай бүхы хүдэлмэрилгэлтэ энэ жэлэй дүрбэдхэн кварталда үннэй бүри-һөө 450 килограмм хүрээхэ гүрэндэ хүрээхэ хүдэлдэхэ жэлэйгээ түсэбтэ ноёрхонин 15-да дүүргээд, жэлэй дэвбарһаа гадуур 1100 центнер хү гүрэндэ худалдаха гэһэн социалис уялгануудаа бэ-дүүлүн тула хамаг хүсээ, бүхы мэргэжэл шадебарһаа зорюула болонобди. Одоол үдэр, хонго бүхэндэ оролдожо хүдэлхэ хэрэгтэй бишу.

Жэлэй үнэгэрһэн хугасаада гүрэндэ хү худалдаха юһэн харын түсэб долоон хонтогто урда дүүргэгдээ. Илангага манай Хулдадай, Шертагийн хаалин фермэнууд түсэбтэ хоо үлүүлэн дүүргээд, жэлэйгээ түсэб дүүргэхэ дүтэлжэ ябанад.

Түл абалгын үедэ хэрэгтэй болохо хаамжа хаалганууды, хобто хобонуюды, уһа бүлээдхэдэ түхээрэгдэнүүды бэлдэхэ хэрэгтэй. Эдмэнай жэмжэхан хэрэг бэшэ, саг дээрээ тон шукаа юмзан болоод байдаг.

Сохохой бүхы малай үбэлжэхэ 33 байранууд үбэлжэлгэдэ динлэнхидээ бэлэн болгогдонхой гэжэ налын шалгалта харуулаа. Тэжээл бэлдэхэдэ үшөөл үргэлжлөөр. Энэ хүдэлмэрилдэ малшаднай булта эдбхитэйгээр хабаадагсана.

МАЛ ШАХАХАДА—АШАГ ЕХЭТЭЙ

Манай совхоз гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэйгээ түсэбтэ Агууехэ Октябрын социалис революцины ой —ноябрын 7 болотор дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абанхай. Мяха худалдагчар байгша оной юһэн харын түсэб 100 процент дүүргэгдээ. Хонин бэлшээрнээ ерэн эбэртэ бодо мал, шахалганда, байһан хонид тушаагдаа юм.

Энэ жэлэй дүрбэдхэн кварталда гүрэндэ худалдаха үхэрнүүдые сентябрын 15-наа хойшо хагаад, шахажа эхилэхэйди. Мүнөө шахалгын тусхай талмай дээрэ 240 толгой эбэртэ бодо мал суглуулагдаад, найнаар эдээлүүлэгдэн шахагдажа байна.

Ерэхэ жэлэй түрүүшын хахадта мяхадга тушаагдаха тэдэ үхэрнүүдтэй хамта, үшөө 300 толгой хашарагууд найнаар эдээлүүлэгдэхэ байна. Мүнөө суглуулагдамал түрүүшын бүлэг шахамал үхэрнүүды тус тусань 350—380 килограммтай болгожо, тэдэнэй 85—90 процентые эрхм тарганаар гүрэндэ худалдахын тула тарна талханай зүйл, ногоон тэжээл, шэнгэн бурдууг эдүүлнэди. Удэрнэ тэдэ ойро зуура тарһал ногооной ургасын нуурда бэлшэгдэнэ. Найаг шалгангаа шэгнэжэ үзэхэдэ, үхэр бүхэн шэгнүүрээ сүүдхын 900 грамм нэмэһэн байгаа.

Хүдөө ажахын ажалшад! Үхэр малай ба шубу ашаг шэмэ дээшэлүүлхы, тоо толгойоень олошорууд оролдоты, мал ажалай үндэнэ буури бэхижүүлэгтэ. Мяха, хү, үндээ, нооно ба нусад продукци үйлдэрлэжэ, гүрэндэ худалдалгы ехэ болготы!

Хубингаа табан жэлэй түсэб хү наалгаар дүүргэжэ амжаһан Бурядай АССР-эй Верховно Советэй депутат, коммуниста Аграфена Федоровна Бенетова (зураг дээрэ) 20 жэлэй туршада наалишанаар ажаллана. Тэрэ «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаллаар шагнагдаа, коммунис ажалай удариңгай үнлэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн габылаатай.

ХҮН БҮХЭ ХУБИТАЯ ОРУУЛА

Мүнөө яһала дулаахан байбашье наа, нигээд гүрэнгээ, ольонхой орохо саг хоо бэшэ болоо. Гүрэнгээ эдэ үдэрнүүдтэ хонидо тарһалгай, сабшануурда тогтууртайгаар бэлшэжэ таргалуулха, шадальны нэмээхэ, саг соонь үржүүлэхэ гэнэн ехэ хониды харууналгад хүнүүдтэ урда табилгаана.

Манайда эхэ хониды үржүүлгэ түлэг дунда хүдэлмэринэ 25—30 хоногой туршада үнгэргэгдэхэ табиди. Тингэжэ хурга абалгы мүн лэ нара соо гэхэдэ, хургад нэгдэ томо болодог, сакмануудта риллада хонид байдаг ааб даа. Тингэжэ хургад эхөөр халагдаха бишу.

Би ахалагша хониншон болоноор найнади. Совмин албанда ошохынгоо урда тээ жэнэ тулганууд руунадаг байгаа. Алһанаа ернээр лэ, хонид да худалхоор харууналгад бэлшэжэ таргалуулха, шадальны нэмээхэ, саг соонь үржүүлэхэ гэнэн ехэ хониды харууналгад хүнүүдтэ урда табилгаана.

Манай отарын эхэ хонид энэ жэлдэ хоёрдоёо хурга юм. Зуун эхэ хонин бүриөө дунда зэргээр 95 түлгүүлэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ, зуутанай ээ заатагүй гараха зорилго табингана. Хонин хүрээ 3,2 килограмм нооно хайшалаа, хурган бүр эхөөрнэ халгаадаа 20 килограмм шэгнүүрээ хурга хонидынгоо 98 процентые бүрин бүтөөр оруулаха гэһэн зорилготойди.

Энэ жэлэй сагай уларилэй хэсүү бэрхтэй байһан хэеэ зунай эхээр бэлшээрнэн ногоон муу байгаа. бороотой оролдол ногоон ургата, бэлшээрнэй хайр эхилдээ, июль, август, сентябрда хонид хүсэ абта тэмдэгдээр, Тиймэнэ үбэлжэлгын урда тээ хонид хүсэ тамирне үшөөл шагнагдаха гэжэ оролдонди.

Сохохойннай хоншод абһан социалис уялган бодото дээрнэ бэлүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, үшөө шадбарна элсүүлэн хүдэлхэ байһанинь лаби С. ГРЫДИНЭЙ фото.

Хорёод жэлдэ түрэл ажахыдаа малшанаар хонид байһан Александра Гавриловна Тугаринова жэлнээ дэ амжалта туһалаа. Энэньшье гайхалгай гэхэдэ, тэрэнэй дүй дүршэл, мэргэжэл шадебарһаа аймагтар ехэ ха юм. Коммунис ажалай удариңгай нэрэ зэргэтэй энэ үхэрнэй мүнөө тулгалһангай аман. Тингэжэ нэгшье залуу малые гаразуулангай жэжэ. Шөгнүүрыень түрэн нэмээжэ шадана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Тугаринова. Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

Угөө бүри, нэгэл сагта— түрүүшын тахяагай хуурайла-данаар лэ —Доодо-Торин түб гудажууд эгээ захын нэгэ заа-ханыаг ээрхэ хүхэ цуан бушажа эхилдээ. Үр сүүрээр хуурайлагдаа тогтоомол хэм та-бисууртай тахяагай дүүм тэр-ныень нэрюулдэг юм гү, ач гуша гаран жэл соо нэгэл хэм сагта бодожо нурашһан бэнь эжэлүүдгүй тигүүлнэ гү, кордөөл, Сабжа Гомбоев-нагай ээрэй хоолойгоор нэгэл сагта цуан бушаадагараа бушажаал байдаг.

Уданишьегай үүдэнэй түрд эгээ дундаад баруун урагша хаалин малай фермэ тэнээ нэгэ хүнэй түрэгхэн алаха абһан дуулаадагиде. Ударай хаб харанхыдашье, үдэрай паратай харуула гөлөшье алдабагай, нэгэл гүр-нөөр ябадаг хүн. Сабжа Гом-боевна нодөө аяндашье лбаа наа, энэ зүрөөрөө хажуу тү-гшэхээгүи ха гэжэ нахангаар юм.

Дайнай эхилхэнэй хойто жэлдэ хаалин болоо нэм. Арбан долоотой жааба. Гушан үдэр нэгэ хаалишадга үгтэ-дэг байгаа. Тугалнуудынь дэг хуулууд, эдээлүүлэхэ, үнээ-дээ наахш. Хамаг ажалаа хуу гараар лэ хэжэ гарахан

Хаалин үнээдэйгээ хү-хүүхүүд, эдээлүүлэхэ, үнээ-дээ наахш. Хамаг ажалаа хуу гараар лэ хэжэ гарахан

Тээд энээтэй хамта хү наал-га 7—8 дахин дээшлээ. Хэр-бээ Сабжа Гомбоевна түрү-шынэгээ жэлнүүдтэ ажаллаха-даа, үнэн бурһөө жэлдээ миш 350—450 литр хү наадаг байһан наа, мүнөө үнэн бү-хэнэй 2 мянга хахадай дабаа дабаад ябана.

Сабжа Гомбоевна арбада-ган жэлэй туршада бүхы-дөө 1586 центнер хү нааха түсэбтэй байһанаа, тэрэнэ дүрбэн жэл 9 харын туршада дүүргэжэ, 1595 центнер хү

НЭГЭЛ ЗҮРГӨӨР...

